

Illegale erectiemiddelen populair, maar risico's onderschat

Pilletje voor het plezier met gevaarlijke bijwerking

Illegale erectiepillen zijn de meest verhandelde illegale medicijnen in Nederland. Het is kinderlijk eenvoudig is om de blauwe pillen te verkrijgen. Urologen waarschuwen: „Soms verdwijnt die erectie niet meer en krijg je enorme pijn.”

CYRIL ROSMAN en ELLEN VAN GAALLEN

Een topmiddel, schrijft Albert uit Hilversum een juichende recensie op een website waar illegale erectiemiddelen worden verkocht. „Ik ging als een straaljager.” En John, uit Helmond: „Wowwww, zo hard en groot was hij nog nooit. We konden heel lang doorgaan.” Maar, schrijft John ook: „Toen ik twee pilletjes tegelijk nam, zag ik allemaal vreemde kleurtjes voor m'n ogen. Misschien volgende keer maar eentje nemen.”

Dit is de schimmige wereld van de illegale medicijnhandel in Nederland, waarin de verkoop van erectiepillen een winstgevende en groeiende business is. Een wereld waar tienduizenden Nederlandse mannen die helemaal geen erectieprobleem hebben, die pillen wel kopen. Vaak zonder echt te beseffen dat achter de handel een crimineel netwerk schuilgaat. En waarvoor urologen waarschuwen: „Ik zie patiënten die door die pillen nooit meer een erectie kunnen krijgen.”

Al jaren staan erectiepillen op één op de lijst van in beslag genomen postpakketten met illegale medicijnen bij de douane. Vorig jaar steeg het aantal in beslag genomen illegale medicijnen wéér, tot wel 44 per dag. De helft daarvan zijn pakjes met erectiepillen.

Met enige regelmaat worden bij invallen forse partijen van die pillen in beslag genomen. Vorig jaar vond de politie er 2,2 miljoen in een loods in Assendelft. In augustus vorig jaar trof de NVA

50.000 illegale erectiepillen aan bij een inval in een bedrijf en een huis, naast flinke hoeveelheden drugs, 140.000 euro cash en negen goudstaven.

En vorige maand nog werd een Nederlander net over de grens in Duitsland aangehouden met in zijn auto honderd enveloppen met Duitse adressen erop, volgepropt met erectiepillen. De pakketjes waren klaar om op de post te gaan.

Wat is hier aan de hand?

Kamagra, ook wel bekend als nep-Viagra, wordt geproduceerd in India.

Waarom is er zoveel vraag naar illegale erectiepillen? Waarom zijn ze zo makkelijk te koop? En wat zijn de risico's?

„We verkopen ze echt megaveel”, zegt de vrouw achter de kassa van de seksshop in Noord-Holland. Aan de wand hangen satisfiers en x-rated-video's, maar dat is niet waar de verkoopster op doelt. Ze heeft zojuist een metalen bakje onder de

LEES VERDER OP PAGINA 4

ILLUSTRATIE MARK REUNTIJENS

Kamagra, de illegale variant van Viagra, is zowel online als in

VERVOLG VAN PAGINA 3

toonbank vandaan gehaald en daar een paar strips met erectiepillen uitgehaald. „Hoeveel willen jullie er hebben?“, vraagt ze aan de verslaggevers, die zich voordoen als kopers. Een strip met vier pillen is 20 euro, „Als je drie strips koopt, is het maar 50 euro.”

Wie niet een seksshop in wil, kan online terecht. Tientallen websites bieden aan de pillen op de post te doen. En op chatapp Telegram volstaan één zoekterm en drie berichtjes voor een afspraak op een straathoek in een grote Nederlandse stad.

Vriendelijk lachend komt de handelaar die we via Telegram benaderden, op het afgesproken tijdstip aanlopen. Hij (baseballpetje op, ergens in de 30) haalt een stapel van tien strips met ieder vier erectiepillen uit zijn zak, bijeengehouden door een elastiekje. Er is geen bijsluiter. De kosten: 50 euro contant voor veertig pillen. „Hé man, dit zijn goede pillen hoor. En je kunt ze nog zeker anderhalf jaar gebruiken.” Hij geeft geen medisch advies, wel financiële tips: „Hoe meer je bestelt, hoe goedkoper het wordt.”

Klinkt als een goede deal. Maar de pillen die de man op de straathoek en de vrouw in de seksshop verkopen, zijn illegaal. Een Nederlandse man die kampt met een erectiestoornis en daar op legale manier iets aan wil doen, moet naar de huisarts, daar praten over zijn ‘probleem’ en daarna met een recept naar de apotheek om pillen van bekende merken als Viagra of Cialis op te halen.

Dat veel mannen dat niet doen, kwam in 2018 aan het licht. Uit analyse van het rioolwater bleek dat zeker 150.000 mannen erectiepillen gebruikten, terwijl in die periode slechts 45.000 recepten waren afgegeven. Mannen schamen zich om naar de dokter te gaan, zeggen medici en onderzoekers.

Feesten

En er zijn mannen die eigenlijk geen probleem hebben een ‘stijve’ te krijgen, maar die de pillen gebruiken om te feesten. Die willen zeker weten dat ze in een lang weekend vol drugs en drank hem nog wel omhoog kunnen krijgen.

Zo wordt in Nederland op grote schaal illegaal Kamagra verkocht, een pilletje met dezelfde blauwe kleur als Viagra. Ook Kamagra is een erectiemedicijn en bevat (als het goed is) dezelfde werkzame

stof als Viagra: sildenafil. Het verschil: Viagra wordt gemaakt door medicijn-gigant Pfizer en is officieel toegestaan op de Europese markt. Kamagra, gemaakt door Ajanta Pharma uit India, is een legaal medicijn in dat land, maar nooit officieel aangeboden voor goedkeuring en gebruik in de EU en mag hier dus niet verkocht worden.

Dat klinkt als een bureaucratisch detail, maar wie medicijnen wil verkopen in de EU moet zijn pillen continu laten testen, ook is er controle op het productieproces en bijwerkingen. De blauwe Kamagra-pillen gaan dus niet door die Europese controles.

En er is een reden dat erectiepillen alleen op recept (en dus via de huisarts) worden voorgeschreven. „Het is belangrijk dat een arts de onderliggende oorzaak van de erectieproblemen met de patiënt bespreekt, om oorzaken als aderverkalking of diabetes uit te kunnen sluiten”, meldt het

College ter Beoordeling van Geneesmiddelen (CBG), dat in Nederland bepaalt of en hoe een medicijn op de markt mag komen.

Daar komt nog bij: het gebruik van erectiepillen kan risico’s opleveren voor mannen met hartproblemen en de dosering is van belang.

Dat advies geeft een huisarts, maar krijg je er op de straathoek en in de seksshop niet bij. De vrouw in de seksshop geeft desgevraagd wel een tip: „Oppassen met alcohol. Een wijntje is prima, maar geen halve fles whisky erbij nemen.”

Aan een pilletje Kamagra kleven wel degelijk risico’s, zegt Bart van Bezooijen van de Vereniging van Urologen. Alleen in zijn ziekenhuis ziet hij al vijf tot tien keer per jaar mannen die na het gebruik van (illegale) pillen niet meer van hun erectie afkomen. „Als je geen erectieproblemen hebt, en je neemt wel zo’n pil, dan maakt dat de erectie sterker. Soms verdwijnt die erectie niet meer en je krijgt enorme pijn. Wij proberen dan het bloed eruit te krijgen door te spoelen met een dikke naald. Een enkele keer per jaar lukt ons dat niet meer, dan is het zwellichaam in de penis al afgestorven en kan de patiënt nooit meer een erectie krijgen.”

De mannen die bij hem terecht komen ‘zijn van allerlei pluimage’. „Er zijn vaak ook drugs in het spel. Die combinatie kan funest zijn. Dan voel je de pijn van de aanhou-

‘Je weet niet wat je koopt en of het mogelijk gevaarlijk is’

dende erectie soms niet.”

Ook een verpleegkundig specialist van een verslavingskliniek herkent het probleem. „Je ziet Kamagra heel veel gebruikt worden door mannen die aan chemsex doen. Zij gebruiken een combinatie van middelen om seksuele ervaringen te intensiveren. Als je cocaïne, 3mmc en crystal meth gebruikt is het een bekende bijwerking dat je moeilijk een erectie kunt krijgen, dus dan slikken ze Kamagra bij.”

Pornoster

Het gaat vaak om mannen die seks hebben met mannen. „Veel mannen denken dat ze een pornoster moeten zijn, dat ze urenlang, keihard moeten gaan”, zegt de verpleegkundige. Een aantal patiën-

ten liep blijvende schade op. „Als een erectie langer dan zes uur duurt, kun je flinke weefselschade oplopen. Maar zij gingen uit schaamte pas na een paar dagen naar het ziekenhuis. Veel te laat. Ze kunnen nu geen erectie meer krijgen.”

Nog een probleem van de illegale pillen: niemand controleert wat erin zit. „Je weet dus niet wat je koopt en of het mogelijk gevaarlijk is”, zegt Renske van Gestel, universitair hoofddocent farmaceutische wetenschappen aan de Universiteit Utrecht. De universiteit kan soms monsters van in beslag genomen partijen gebruiken voor onderzoek aan studenten. „In de pillen die we hebben onderzocht, zit over het algemeen wel iets van de werkzame stof, want

seksshops zeer makkelijk verkrijgbaar

Erectiepillen worden vaak gebruikt door mannen die seks combineren met drugsgebruik.

ILLUSTRATIE MARK REIJNTJENS

niet verboden zijn. Deze stoffen zijn niet getest en gebruikers lopen een groot risico", zegt Van Gestel. Zoals gebruikers die voor klagen dat ze opeens blauw zicht hebben. „Het is natuurlijk niet voor niets dat een legaal geneesmiddel eerst door een hele serie trials heen moet.”

Hoe link het gebruik ook kan zijn, de pillen kopen is kinderspel. Maar hoe komen de handelaren aan hun spullen? De import is immers illegaal.

De vrouw in de seksshop zegt 'dat haar baas dat regelt'. „We hebben er in ieder geval zat.” Zij verstrekt ook desinformatie: „Deze pillen zijn niet illegaal, ze worden gedoogd door de Nederlandse overheid.”

De handelaar op de straathoek zegt zijn pillen 'van de groothandel te krijgen'. „Ik denk dat hij het zelf vanuit India haalt.”

Henk Ferwerda van onderzoeksbureau Beke deed in 2018 in opdracht van de politie al onderzoek naar de verkoop van illegale medicijnen in Nederland. De onderzoekers constateerden dat steeds meer criminelen handel zien in (illegale) medicijnen: goede opbrengst, kleine pakkans en lagere straffen dan voor drugs-handel.

Er is weinig kennis over de manier waarop die pillen precies naar Nederland komen, stelt Ferwerda. „Maar ga er vanuit dat het, net als met drugs, op alle manieren gebeurt: over land, water en lucht.” De postpakketten die door de douane worden onderschept, komen sowieso van buiten de Europese Unie. „Het merendeel komt uit India. Hongkong, China, Singapore en de Verenigde Staten maken de top 5 compleet”, aldus een douanewoordvoerder. In een opsporingsonderzoek in Noord-Nederland in 2022 werden de pillen (440.000 stuks) juist weer geïmporteerd vanuit Dubai en de Dominicaanse Republiek. De verdachten zouden er 4,7 miljoen aan hebben verdiend en kregen celstraffen tot 2,5 jaar.

Weinig angst

Wie ziet hoe openlijk de illegale erectiepillen via websites en sociale media worden aangeboden en hoe makkelijk de aankoop gaat, moet wel concluderen dat de verkopers weinig angst hebben gepakt te worden. Tegelijk denken veel mensen onterecht dat medicatie die online te koop is legaal is.

Veel opsporingsinstanties verwijzen dan ook naar elkaar bij de vraag wie de strijd tegen de illegale medicijnen leidt. En de Inspectie Gezondheidszorg en

Jeugd (IGJ), namens de overheid aangesteld als toezichthouder op de geneesmiddelenwet, meldt: „Onze prioriteit ligt bij handel waar partijen met legale geneesmiddelen bij betrokken zijn.” Oftewel: die dienst komt niet in actie voor illegale Kamagra-pillen, maar pas als er op grote schaal legale Viagra-pillen buiten de apotheek om zouden worden verhandeld.

De opsporing van illegale erectiepillen heeft inderdaad geen prioriteit, stelt onderzoeker Ferwerda van Bureau Beke. „Drugsonderzoeken gaan voor, die slokken veel tijd op. Handel in Kamagra levert zeker ook gevaren op, maar het zal pas prioriteit krijgen als er doden vallen.”

Oplossing

Het Instituut Verantwoord Medicijngebruik ziet een andere oplossing: maak legale erectiepillen verkrijgbaar zonder recept van de huisarts. „Die pillen zijn populair en ze werken. Maar mannen hebben geen zin om ervoor naar de dokter te gaan, zeker omdat een groot deel ze vooral bij het uitgaan gebruikt. Maak die pillen dan gewoon beschikbaar via de apotheek. Dat hebben ze in Groot-Brittannië ook gedaan”, zegt directeur van het instituut, Ruud Coolen van Brakel. „De pillen zijn voor de meeste mensen relatief veilig en met een paar vragen bij de apotheek kun je de mensen voor wie ze wel een risico zijn eruit pikken. Je ziet nu dat de meesten zich geen bal aantrekken van de receptplicht. Dus dan kun je dat het beste maar aanpassen. Dan ontmoedig je ook het illegale traject.”

De vraag is in hoeverre dat laatste klopt. Want veel aanbieders van Kamagra op sociale media handelen ook in drugs: ze posten zelfs een menukaart vanwaaruit je een bestelling kunt plaatsen. En die combinatie is waar het veel mannen om gaat. „Had een keer flink wat coke, mdma en 2 Kamagra's op”, schrijft iemand met de bijnaam Camelus op een internetforum. Maar waar Albert en John van het begin van dit verhaal lovend waren over de effecten van Kamagra, is Camelus geschrokken en teleurgesteld. „Het bleek een ongelukkige combinatie. Je hart gaat dan echt ziekelijk tekeer, best een enge ervaring. En niet eens gewipt, het wou niet lukken.”

■ De fabrikant van Kamagra, het Indiase bedrijf Anjanta Pharma, reageerde niet op vragen van deze krant.

als er niets in zit, koopt niemand het meer. Soms zit er een combinatie van twee stoffen in, bijvoorbeeld sildenafil en tadalafil. Soms zien we van de ene werkzame stof een normale dosering en daarnaast ook een beetje van een andere werkzame stof. We weten niet precies wat de reden daarvoor is.”

Waar Kamagra nog wordt gemaakt door een echte medicijnfabrikant, verschijnen er soms ook erectiepillen op de markt die niet door een officiële medicijnfabrikant zijn gemaakt, maar door handige handelaren met chemische kennis. „Soms maken mensen zelf stoffen of moleculen die erg lijken op geneesmiddelen of bestaande drugs, maar een klein beetje anders zijn en daarom ook

‘Veel mannen denken dat ze een pornoster moeten zijn, dat ze urenlang keihard moeten gaan’

